

Stemmen in Berlijn

Berlijnse Berichten

Columns - 17 oktober 2001 - Auteur: Marja Verburg

Bij verkiezingen in Duitsland gaat het altijd veel harder toe dan in Nederland. Ik realiseerde me dat weer eens toen ik de posters voor de Berlijnse verkiezingen zag, enkele weken geleden, en had alweer bijna een column af.

De SPD heeft de huidige burgemeester Klaus Wowereit, de meest geciteerde man van Berlijn ("*Ich bin schwul und das ist auch gut so*"), die niet veel anders hoeft te doen dan op de financiële schandalen van de Berlijnse CDU te wijzen. De CDU heeft veel tegen zich, en niet in de laatste plaats de blunderende, bruinverbrande, zelfingenomen kandidaat Frank Steffel, die nu Wowereit openlijk homo is, als tegenwicht zijn vrouw mee laat afbeelden op de verkiezingsposters en die ons probeert te waarschuwen voor een SPD/PDS-regering. De PDS is als opvolger van de SED niet politiek correct, en dat de SPD nu met steun van de PDS regeert, zit veel Duitsers niet lekker. Gregor Gysi, de PDS-kandidaat, is echter erg populair, vooral in het Oosten, en de kans is groot dat de PDS een behoorlijk aantal stemmen zal trekken. Een rood-rode regering in Berlijn zal de landelijke SPD met oog op de Bondsdagverkiezingen volgend jaar echter niet willen, en een coalitie met de CDU wil de Berlijnse SPD na al die financiële malversaties niet meer. De vraag is dus of de Groenen en de FDP groot genoeg worden om ermee te kunnen regeren.

Na de aanslagen in Amerika had niemand het echter meer over de verkiezingen in Berlijn, en ook ik vergat mijn column. Tegen de tijd dat de kranten weer over andere zaken begonnen te schrijven zat ik in Amsterdam een scriptiehoofdstuk te bespreken en me scheel te staren op microfiches in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. Dus toen ik van de week eindelijk weer terug was in Berlijn, moest ik er weer helemaal inkomen. Ik mag zelf niet stemmen, omdat Berlijn een deelstaat is. Ik mag alleen mijn stem uitbrengen voor mijn wijk Prenzlauerberg.

Dus ben ik voor een geheel niet representatieve opiniepeiling mijn Duitse vrienden afgegaan en heb ze gevraagd wat zij gingen stemmen en waarom. En ik geloof dat ik daarmee de Berlijnse democratie een goede dienst heb bewezen, want hoewel de verkiezingen al over enkele dagen plaatsvinden, kreeg ik de indruk dat de meeste vrienden al pratend met mij hun mening begonnen te formuleren. "Ik weet het nog niet", meldde vrijwel iedereen mij, "ik ga de

komende dagen beslissen." Op basis waarvan, vroeg ik. Via kranten en televisie, of gewoon nadenken, was het antwoord. Maar na wat peuteren bleken ze allemaal tussen de SPD en de Groenen te twijfelen, hoewel niemand me kon vertellen wat deze partijen en Berlijn deden, doen en willen. Men kent de lijsttrekkers en verder het landelijk profiel van de partijen.

De CDU is onmogelijk, vonden ze allemaal, maar toen ik vroeg waarom, noemde niemand de bank- en geldschandalen. De CDU is te conservatief, klaar, meer hoef je over die partij niet te zeggen. De FDP noemde helemaal niemand, het lijkt alsof die partij niet bestaat. Toen ik er naar vroeg, bleef het bij iedereen stil, slechts een vriendin vond Westerwelle (de landelijke FDP-man) "*einfach schlimm*", de rest begon over iets anders.

Interessant was dat iedereen bij de PDS begon te stotteren, te nuanceren en te draaien. Een (West-Duitse!) vriendin dacht erover PDS te stemmen, als een soort tegenreactie op de rest van de partijen, die allemaal één pot nat zijn (aldus de unanieme mening van mijn vrienden). Maar eigenlijk wist ze wel dat ze dat niet kon doen, voegde ze er direct aan toe. Dat vond de rest ook. De PDS is onmogelijk omdat er nog teveel SED-mensen inzitten, en ze teveel door het verleden belast zijn. Dit zeiden zowel mijn Oost- als mijn West-Duitse vrienden. Maar tegelijkertijd vinden ze het allemaal wél goed als de SPD met de PDS gaat regeren in Berlijn. "Dan zwakt de SPD de PDS af", zei de één. "Daar komen vast allemaal nieuwe dingen uit, dat is interessant", zei een ander.

Slechts een vriend van mij wist zeker wat hij ging doen, en kon dat kort en krachtig formuleren: "Ik ga de Groenen stemmen. Die zijn natuurlijk net zo slecht als de rest, maar kunnen een rol als *watchdogs* vervullen. De PDS zijn idioten en de SPD/CDU-regering heeft genoeg slechts voor de stad gedaan".

De rest van mijn vrienden, zo vermoed ik, zal SPD stemmen. Ze gaan allemaal op de Berlijnse kandidaten af, het enige wat ze zien van de Berlijnse politiek, en niemand weet iets van de kandidaat van de Groenen. Maar iedereen kent Wowereit, en die wekt de indruk competent te zijn. En dat is bij deze verkiezingen al heel wat.

LINKS:

[Over Klaus Wowereit](#)

[Over Frank Steffel](#)

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2824/stemmen-in-berlijn>